



Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Tecnoloxías Dixitais nos Centros Educativos	Código	652536010	
Titulación	Máster Universitario en Dirección, Xestión e Innovación de Institucións Escolares			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado	,	Correo electrónico		
Web	<a href="http://www.udcinnova.com/">http://www.udcinnova.com/</a>			
Descrición xeral	<p>Obxectivos da materia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>· Recoñecer e comentar o papel e a influencia das tecnoloxías dixitais na sociedade actual e nos centros educativos.</li> <li>· Identificar os medios audiovisuais, informáticos e dixitais de uso máis frecuente na organización e dirección de centros.</li> <li>· Coñecer os principais programas de colaboración nacional e internacional no desenvolvemento das tecnoloxías dixitais.</li> <li>· Saber buscar, seleccionar, analizar e crear recursos dixitais para a mellora da organización do centro, a convivencia e a participación da comunidade escolar; a mellora da formación docente; e a mellora dos procesos de ensino-aprendizaxe.</li> </ul>			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A15	E15: Utilizar e analizar ferramentas e instrumentos dixitais para facilitar a comunicación e a xestión nos centros.
A16	E16: Analizar criticamente o papel das tecnoloxías dixitais na innovación educativa.
A17	E17: Motivar, promover, coordinar e dirixir o desenvolvemento de boas prácticas e procesos de innovación escolar con tecnoloxías dixitais.
B1	CB6: Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, en moitas ocasións nun contexto de investigación.
B2	CB7: Que o estudantado saiba aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	CB8: Que o estudantado sexa capaz de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B6	G1: Analizar, organizar, xestionar e interpretar a información e a toma de decisións.
C3	T3: Empregar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercizo da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C8	T8: Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias do título
Utilizar e analizar ferramentas e instrumentos dixitais para facilitar a comunicación e a xestión nos centros.			AM15
Analizar criticamente o papel das tecnoloxías dixitais na innovación educativa.			AM16
Motivar, promover, coordinar e dirixir o desenvolvemento de boas prácticas e procesos de innovación escolar con tecnoloxías dixitais.			AM17
Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, en moitas ocasións nun contexto de investigación.			BM1



Que o estudiantado sexa capaz de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.		BM2	
Que o estudiantado sexa capaz de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.		BM3	
Analizar, organizar, xestionar e interpretar a información e a toma de decisións.		BM6	
Empregar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercizo da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			CM3
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
O papel das tecnoloxías dixitais no centro educativo e exemplos de proxectos TIC de centro.	Documentos do centro: PXA, Proxecto Educativo, Plan TIC,...
As tecnoloxías dixitais e a súa integración no centro educativo.	Aula virtuales, web de centro, drupal, moodle, webex, espazoabalar, abalarMóbil, agueiro,...
Utilización das tecnoloxías dixitais na participación e xestión do centro.	Xade, DRD, Fprofe, Platega...
Programas e plans de integración das tecnoloxías dixitais a nivel autonómico, estatal e europeo.	Portais educativos, INTEF, plans europeos...
Funcións de coordinación da persoa responsable das tecnoloxías dixitais no centro.	Coordinador TIC, coordinador E-Dixgal,...

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A15 A17 B1	6	5	11
Prácticas a través de TIC	B6 C3 C8	3	16	19
Traballos tutelados	B2 B3 C3	3	9	12
Portafolios do alumno	B6	3	7	10
Foro virtual	C3	2	2	4
Proba mixta	B1	1	1	2
Análise de fontes documentais	A16 B6 C8	2	14	16
Atención personalizada		1	0	1

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada con el uso de medios audiovisuales y la introducción de algunas preguntas dirigidas a los estudiantes, con la finalidad de transmitir conocimientos y facilitar el aprendizaje.
Prácticas a través de TIC	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva, a través de actividades de carácter práctico (demostracións, simulacións, etc.) a teoría dun ámbito de coñecemento, mediante a utilización das tecnoloxías da información e as comunicacións. As TIC supoñen un excelente soporte e canal para o tratamento da información e aplicación práctica de coñecementos, facilitando a aprendizaxe e o desenvolvemento de habilidades por parte do alumnado.
Traballos tutelados	Atención personalizada para a realización das actividades ou tarefas e das lecturas correspondentes.



Portafolios do alumno	O alumnado terá que realizar unha recollida dos contidos elaborados na aula para a partir de aí, analízalos, interpretados e enriquecer as opinións propias coas achegas dos autores propostos na bibliografía achegada ou outros autores lidos polo alumnado.
Foro virtual	Espazo de discusión informal destinado aos estudantes para o tratamento dun tema ou problema, que se desenvolve a través dun contorno virtual de aprendizaxe mediante ferramentas de comunicación asíncrona (foro).
Proba mixta	A proba mixta constituirá unha actividade final da materia con carácter avaliativo a través da que o alumnado deberá dar resposta a varias cuestións facendo un tratamento global e integrado dos coñecementos adquiridos, de acordo co conxunto de contidos abordados en torno ás diferentes dinámicas de traballo ao longo da materia.
Análise de fontes documentais	Indicarase ao alumnado que documentos deberán analizar. Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como sínteses de contidos de carácter teórico ou práctico.

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno Prácticas a través de TIC	Estas actividades desenvolveranse coa supervisión periódica do profesor da materia. Nesta supervisión solventaranse as dudas que poidan presentarse e daranse indicacións sobre as diversas fases de elaboración.  O alumnado non asistente deberá establecer comunicación co profesor para a preparación da materia.

### Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	B2 B3 C3	En relación cos traballos tutelados valorarase: - A consideración y a resposta de todos os puntos do Guión do Portafolio. - A adecuación metodolóxica das propostas de traballo. - A profundidade do contido. - O dominio das aplicacións utilizadas na elaboración das propostas educativas. - A utilización de fontes documentais complementarias e actuais.	20
Portafolios do alumno	B6	Elaboración dun portafolio individual dixital en google site o nunha ferramenta web.	20
Prácticas a través de TIC	B6 C3 C8	Prácticas entregadas no apartado de tarefas de moodle do uso das TIC.	30
Proba mixta	B1	A proba mixta consistirá en dar resposta a varias cuestións que implicarán un tratamento global e integrado dos contidos abordados ao longo da materia.	30

### Observacións avaliación



## 1. OPCIÓN DE AVALIACIÓN:

### Opción A.

Alumnado con dedicación completa: asistencia/participación nas actividades de clase mínima do 80%:

- a) Elaboración e presentación dos traballos individuais e de pequeno grupo en moodle (40%).
- b) Un exame escrito sobre os contidos da materia (30%).
- c) Portafolio dixital (30%).

### Opción B.

Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, segundo establece a normativa.

Alumnado cunha asistencia/participación nas actividades de clase mínima do 80%:

- a) Elaboración e presentación dos traballos e portafolio dixital (50%).
- b) Un exame escrito sobre os contidos da materia (50%).

## 2. OBSERVACIONES ADICIONAIS:

1- Para superar a materia é necesario obter unha puntuación do 50% do peso de cada unha das partes obxecto de avaliación (traballos tutelados, portafolio dixital e proba de resposta múltiple).

2- O traballo tutelado presentarse antes da data do exame oficial (para presentarse ao exame é condición indispensable ter presentados e aprobados os traballos).

3- Se aconsella dispor de ordenador portátil ou tableta en todas as sesións aínda que se realizarán na aula multimedia.

4- As clases virtuais en Microsoft Teams e moodle.

Os traballos individuais ou grupales do alumnado deberán ser orixinais. Calquera traballo copiado suporá o suspenso da materia e a avaliación na convocatoria correspondente. A efectos de avaliación, un mesmo traballo non pode ser utilizado para varias materias, excepto nas actividades programadas de forma coordinada.

Fontes de información



## Bibliografía básica

- Cabero, J.; Llorente Mejuto, M.C. y Morales-Lozano, J.A (2018). Evaluación del desempeño docente en la formación virtual: ideas para la configuración de un modelo. . RIED: revista iberoamericana de educación a distancia, 21 (1), 261-279.
- Colás Bravo, M.; Pablos Pons, J.; Ballesta Pagán, J. (2018). Incidencia de las TIC en la enseñanza en el sistema educativo español: una revisión de la investigación.Revista de Educación a Distancia. . Revista de Educación a Distancia. Núm. 56, Artic. 2, 32-01-2018;[http://www.um.es/ead/red/56/colas\\_et](http://www.um.es/ead/red/56/colas_et)
- Rodríguez Machado, E. (2020). Están formados os educadores para traballar con E-Dixgal no ensino?. Revista Eduga 79. Xunta de Galicia
- Rodríguez Machado, E. (2015). Aproximación teórica a Edixgal. Libro digital de Educación Física.. Sportis: Revista Técnico-Científica del Deporte Escolar, Educación Física y Psicomotricidad
- Rodríguez Machado, E.; Veiga Río, E.; Sobrino Josenje, S. (2017). Competencia dixital do profesorado na utilización do libro digital E-Dixgal en Galicia.. Revista de estudos e investigación en psicología y educación, ISSN-e 2386-7418, Nº. Extra 13, 201
- Rodríguez Machado, E.; Veiga Río, E.; González-Sanmamed, M. (2015). O Proxecto Abalar e o Libro Dixital en Galicia (Edixgal) . . Revista de estudos e investigación en psicología y educación, ISSN-e 2386-7418, Nº. Extra 13, 2015
- Salinas, J.; Benito Crosetí, B. Perez i Garcias, A. y Gisbert, M. (2018). Blended learning, más allá de la clase presencial.. RIED: revista iberoamericana de educación a distancia, 21(1), 195-213.
- Adell, J. (2018). Más allá del instrumentalismo en tecnología educativa.. En J. Gimeno (Ed.), Cambiar los contenidos, cambiar la educación. Madrid: Morata
- BOE. Ley Protección de Datos (2018). Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales.. BOE» núm. 294, de 6 de diciembre de 2018, páginas 119788 a 119857
- INTEF (2020). Plan Digital. Descripción y Guía.  
[https://intef.es/wp-content/uploads/2020/07/2020\\_0707\\_Plan-Digital-de-Centro\\_-INTEF.pdf](https://intef.es/wp-content/uploads/2020/07/2020_0707_Plan-Digital-de-Centro_-INTEF.pdf)
- Consellería de Cultura, Educación e Universidade (2021). Plan Anual de formación del profesorado para el curso 2021-22. [http://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/planprofesorado\\_cast.pdf](http://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/planprofesorado_cast.pdf)
- AMTEGA. Axencia para a modernización tecnolóxica (2020). Del aula digital a la educación digital.  
<https://amtega.xunta.gal/es/del-aula-digital-a-la-educacion-digital>
- Consellería de Cultura, Educación e Universidade (2018). Edudixital 2020.  
[http://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/1\\_edudixital\\_2018\\_portal.pdf](http://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/1_edudixital_2018_portal.pdf)
- Consellería de Cultura, Educación e Universidade (2020). Servizos Dixitais Educativos.  
<https://www.edu.xunta.gal/espazoAbalar/espazo/servizos-dixitais>



<b>Bibliografía complementaria</b>	<p>- Castañeda, L. y Adell, J. (Eds.)(2013). Entornos personalizados de aprendizaje: Claves para el ecosistema educativo en red. Alicante: Marfil.- Cebreiro, B. (2008). Plataformas y recursos para educar en comunidad. En Salinas, J. (Coord.), Innovación educativa y uso de las TIC (pp. 53-65). Sevilla: Universidad Internacional de Andalucía.- Cobo, C., Moravec, J.W. (2011). Aprendizaje invisible. Hacia una nueva ecología de la educación. Barcelona: Co lección Transmedia XXI. Laboratori de Mitjans Interactius/Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona. E-book de acceso gratuito Recuperado (25-5-2013),de <a href="http://www.publicacions.ub.edu/ficha.aspx?cod=07458">http://www.publicacions.ub.edu/ficha.aspx?cod=07458</a>- Cobo, C., Pardo Kuklinski, H. (2007). Planeta Web 2.0. Inteligencia colectiva o medios fast food. Barcelona/México DF: Grup de Recerca d'Interaccions Digitals/Universitat de Vic. Flasco México. E-book de acceso gratuito Recuperado (25-5-2013) <a href="http://www.planetaweb2.net/">http://www.planetaweb2.net/</a>- García-Valcárcel, A. y Tejedor Tejedor, F.J (2018). Valoración del trabajo colaborativo en los procesos de enseñanza-aprendizaje en entornos escolares con alto nivel TIC. Estudios sobre Educación, 34, 155-175.- García-Valcárcel, A. y Basilotta Gómez-Pablos, V. (2017). Aprendizaje Basado en Proyectos (ABP): evaluación desde la perspectiva de alumnos de Educación Primaria. RIE. Revista de investigación educativa, 35 (1) 113-131.- Salinas, J. (2013). Enseñanza Flexible y Aprendizaje Abierto, Fundamentos clave de los PLEs. En Castañeda. L. y Adell, J. (Eds.), Entornos Personales de Aprendizaje: Claves para el ecosistema educativo en red (pp. 53-70). Alcoy: Marfil. Recuperado (25-5-2013) de <a href="http://digitum.um.es/xmlui/bitstream/10201/30410/1/capitulo3.pdf">http://digitum.um.es/xmlui/bitstream/10201/30410/1/capitulo3.pdf</a>- Informe de la Sociedad Digital 2017 - Telefónica <a href="https://www.fundaciontelefonica.com/artes_cultura/publicaciones-listado/pagina-item-publicaciones/itempubli/625/">https://www.fundaciontelefonica.com/artes_cultura/publicaciones-listado/pagina-item-publicaciones/itempubli/625/</a>- Colás Bravo, M.; Pablos Pons, J.; Ballesta Pagán, J. (2018) Incidencia de las TIC en la enseñanza en el sistema educativo español: una revisión de la investigación. Revista de Educación a Distancia. Núm. 56, Artic. 2, 32-01-2018 <a href="http://www.um.es/ead/red/56/colas_et_al.pdf">http://www.um.es/ead/red/56/colas_et_al.pdf</a>Revistas especializadas y abiertas on line: Educación 3.0. Edutec : revista electrónica de tecnología educativa.- Universidad de Las Islas Baleares, UIB. Cra. de Valldemossa, km 7.5. Palma (Illes Balears)Enlaces : Un espacio de reflexión digital.- Ministerio de Educación (Chile), Centro de Educación y Tecnología. Alameda 1371, Santiago (Chile).Horizonte : informática educativa.- Horizonte Informática Educativa SRL. Buenos Aires (Argentina).Quaderns digitals.- Centre d'Estudis Vall de Segó, Joaquín Rodrigo 3, Faura (Valencia).Red digital : Revista de Tecnologías de la Información y Comunicación Educativas.- Ministerio de Educación y Ciencia (España), Centro Nacional de Información y Comunicación Educativa, CNICE. C/ Torrelaguna 58, 28027 Madrid (España).Web educativas: Identidade Dixital: <a href="https://eventos-edu.xunta.gal/identidade-dixitalE-Dixgal">https://eventos-edu.xunta.gal/identidade-dixitalE-Dixgal</a>: <a href="http://www.edixgal.com">http://www.edixgal.com</a><a href="https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/es/noticia/e-dixgal-implantacion-del-libro-digital-en-los-centros-educativos">https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/es/noticia/e-dixgal-implantacion-del-libro-digital-en-los-centros-educativos</a>Edmodo: <a href="http://www.edmodo.com">http://www.edmodo.com</a>EspazoAbalar: <a href="https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/esProcomún">https://www.edu.xunta.es/espazoAbalar/esProcomún</a>: <a href="http://procomun.educalab.es/AulaNova">http://procomun.educalab.es/AulaNova</a>: <a href="https://eventos-edu.xunta.gal/aulanova#inicio">https://eventos-edu.xunta.gal/aulanova#inicio</a>STEM LabGalicia: <a href="http://stemlab.gal">http://stemlab.gal</a>Educación Dixital: <a href="http://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/1_edudixital_2018_portal.pdf">http://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/1_edudixital_2018_portal.pdf</a>Servizos Dixitais Educativos: <a href="https://www.edu.xunta.gal/espazoAbalar/espazo/servizos-dixitais">https://www.edu.xunta.gal/espazoAbalar/espazo/servizos-dixitais</a></p>
------------------------------------	---

### Recomendacións

**Materias que se recomenda ter cursado previamente**

**Materias que se recomenda cursar simultaneamente**

**Materias que continúan o temario**

**Observacións**



- Será necesario que o alumno/a adquirise previamente competencias dixitais básicas a nivel de usuario dos medios informáticos e telemáticos (elaboración de textos e presentacións dixitais, edición básica formatos dixitais, texto, imaxe, audio, vídeo, navegación e comunicación na internet, seguridade na rede).- Constancia no traballo ao longo do cuadrimestre. A materia require gran dedicación, pero se esta dedicación é continuada o alumnado chegará ao final do cuadrimestre coa preparación necesaria para superar a materia.- Asistencia regular ás sesións de clase que asegura a orientación no seu estudo por parte do profesor e a guía necesaria para abordar os bloques de contido. Tamén constitúe un espazo importante para a negociación das actividades de grupo. Nas sesións de todo o grupo expóñense os aspectos para traballar nas prácticas de laboratorio.- Seguimento e dedicación en todas as prácticas de en a aula multimedia e nas prácticas obrigatorias xa sexan individuais e/ou de grupo. Velar pola calidade dos informes finais que se entrega.- Colaboración e participación equilibrada no equipo de traballo. Planificación adecuada das tarefas de grupo (distribución de tempos, esforzos e diálogo constante coas profesoras).- Uso adecuado das titorías ao longo do cuadrimestre (revisión e seguimento de prácticas, apoio ao estudo individual).

(\*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías